

Järvenpään esiopetuksen opiskeluhoitosuunnitelma

2023–2024

Sisällysluettelo

1	Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut esiopetuksessa	4
2	Esiopetuksen toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi	4
2.1	Yhteisöllisen opiskeluhuollon toimintatavat esiopetuksessa	4
2.2	Yhteisöllisen opiskeluhuollon painopisteet	6
2.3	Järvenpään kaupungin opiskeluhuollon ohjausryhmä	7
2.4	Esiopetusyksikkökohtaisten opiskeluhoitoryhmien johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat	8
3	Yksilökohtainen opiskeluhoito	8
3.1	Oppilaan ohjaaminen opiskeluhoitopalveluihin	8
3.2	Kuraattoripalvelut	9
3.3	Psykologipalvelut	9
3.4	Neuvolapalvelut.....	10
3.5	Yksilökohtainen moniammatillinen opiskeluhoitoryhmä.....	10
3.6	Lapsen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet esiopetuksessa....	11

4	Yhteistyön järjestäminen lasten ja heidän perheidensä sekä esiopetuksessa työkentelevien ja muiden lasten hyvinvointia tukevien tahojen kanssa	12
4.1	Opiskeluhuollon moniammatillinen yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen sekä sairaalaopetuksen yhteydessä.....	13
5	Suunnitelmat lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma	14

1 Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut esiopetuksessa

Esiopetuksessa oleville oppilaille kuuluu neuvolan terveydenhuollon palvelut ja opiskeluhuollon kuraattori ja psykologipalvelut. Opiskeluhuollon kokonaistarpeessa kuvataan kuraattori- ja psykologipalveluiden kokonaistarve henkilötyövuosina (htv). Kokonaistarpeen arvioinnissa on huomioita lakisääteiset mitoitukset opiskeluhoitopalveluista yhdessä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa. Opiskeluhuollon toimijat ovat Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen työntekijöitä.

Esiopetuksen oppilasmäärä kuvataan tässä suunnitelmassa kokonaisuutena. Keski-Uudenmaan hyvinvointialue jakaa resurssia yksiköihin yksikön koulun oppilasmäärän ja esioppilasmäärän mukaan. Jokainen yksikkö kirjaa toimintakauden alussa käytettävissä olevat opiskeluhoiton palvelut yksikkötasoisesti.

Oppilasmäärä	Kuraattoriresurssi (htv)	Psykologiresurssi (htv)
Esiopetus yhteensä: 480	0,7 (htv)	0,6 (htv)

2 Esiopetuksen toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoiton edistämiseksi

2.1 Yhteisöllisen opiskeluhoiton toimintatavat esiopetuksessa

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa käytetään oppilas- ja opiskelijahuoltolain opiskeluhoito termiä vanhan oppilashuoltotermin sijaan, opiskelijasta käsitettä oppilas, oppilaitoksesta nimitystä esiopetusyksikkö tai esiopetus.

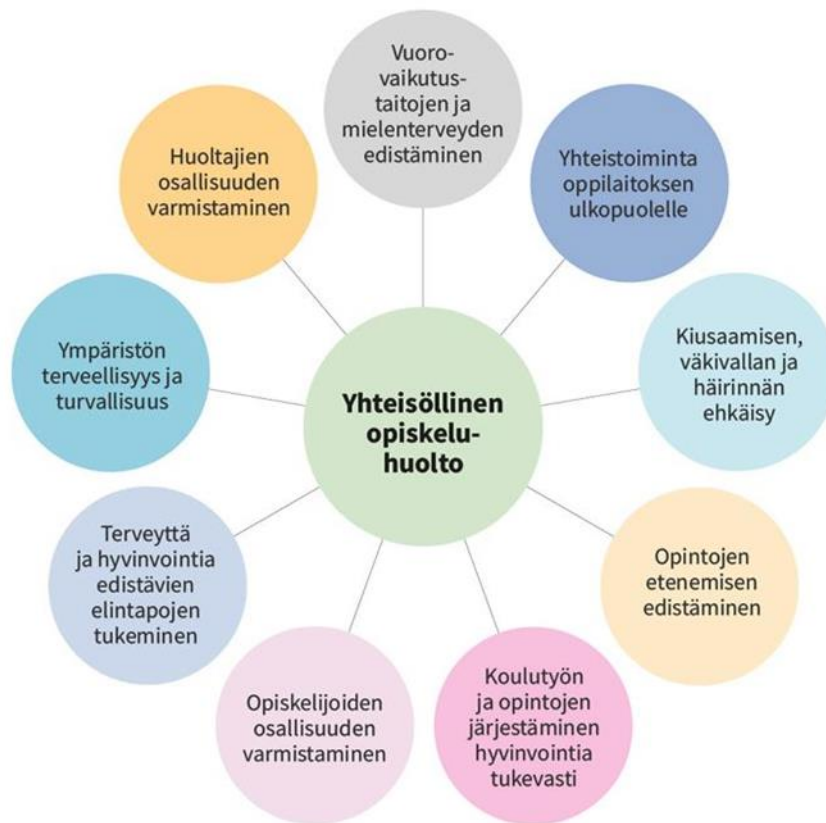
Opiskeluhoolto on esiopetusyksiköissä tehtävää työtä, jolla edistetään, pidetään yllä ja luodaan edellytyksiä oppilaan hyvälle oppimiselle, psyykkiselle ja fyysiselle terveydelle sekä sosiaaliselle hyvinvoinnille. Opiskeluhoollon tavoitteena on edistää oppilaiden ja koko opiskeluyhteisön ja -ympäristön hyvinvointia, huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä ja opiskelijoiden osallisuutta. (<https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-japerheet/sote-palvelut/opiskeluhoolto>).

Opiskeluhoolto liittyy kiinteästi esiopetuksen tehtävään edistää lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen edellytyksiä. Opiskeluhooltotyötä ohjaa lapsen edun ensisijaisuus. Lapsella on oikeus saada maksutta opiskeluhoolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää.

Yhteisöllinen opiskeluhoolto on tärkeä osa toimintayksikön kulttuuria. Yhteisöllisen opiskeluhoollon tavoitteena on edistää oppilaiden oppimista, terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja ongelmien ennaltaehkäisyä. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on osa oppimisen yksiköiden toimintakulttuuria ja opiskeluhyvinvointityötä. Kaikkien oppilaiden kanssa työskentelevien on tehtävissään edistettävä oppilaiden ja koulu yhteisön hyvinvointia sekä kotien ja kouluyksiköiden välistä yhteistyötä.

(Kuva: THL- Opiskeluhoollon kokonaisuus)

Kuva: THL- Yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön sisältöalueita (<https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/sote-palvelut/opiskeluhoolto/yhteisollinen-opiskeluhoolto>)

2.2 Yhteisöllisen opiskeluhoollon painopisteet

Järvenpään esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen yhteisöllisen opiskeluhoollon painopisteet lukuvuodelle 2023–2024 ovat;

1. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen

Yksiköt suunnittelevat keskeiset toimet osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamiseksi. Lähtökohtana on, että kaikilla oppilailla on mahdollisuus osallistua, tulla kuulluksi ja

vaikuttaa yksikön kehittämiseen ja heitä koskevaan päätöksentekoon yksikössä. Oppilaille järjestetään mahdollisuus osallistua henkilökunnan työryhmien ja opiskeluhoitoryhmän kanssa tehtävään suunnitteluun ja toteutukseen koulun toiminnassa ikätaso huomioiden. Myös huoltajia osallistetaan koulun arjen toimintojen suunnitteluun.

2. Mielenhyvinvoinnin tukeminen

Oppilaiden mielenhyvinvoinnin tukeminen tapahtuu sekä yksikön omissa rakenteissa ja yhteistyössä yksikön ulkopuolisten moniammatillisten tahojen kanssa. Mielenhyvinvointia tuetaan erityisesti sosiaalisen hyvinvoinnin ja psyykkisen hyvinvoinnin osa-alueilla.

Mielenhyvinvoinnin tukemisen toimia suunnitellaan yhteisöllisessä opiskeluhoitoryhmässä yksikkökohtaisesti. Yksikkö suunnittelee toimet, joilla vahvistetaan myönteisen ryhmädynamiikan vahvistamista, tunne – ja vuorovaikutustaitojen tukemista ja oppilaiden vahvuuksien tunnistamista ja tukemista.

Mielenhyvinvoinnin tukemiseksi huolien varhainen puuttuminen on tärkeää. Yhteistyötä tehdään aktiivisesti Perhetalo Joutsikin, Nuorisoseaman, Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa.

Yksikkökohtainen yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä suunnittelee ja kirjaa omat yksikkökohtaiset toimet lukuvuoden alussa yhteisöllisen opiskeluhoillon painopisteiden toteuttamiseksi. Painopisteiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti yksiköissä ja toimintasuunnitelman arvioinnin yhteydessä.

2.3 Järvenpään kaupungin opiskeluhoillon ohjausryhmä

Järvenpään opiskeluhoillon ohjausryhmää (KuntaOH) johtaa opetusjohtaja. Ryhmän tehtävänä on kehittää koko kaupungin opiskeluhoiltoa sekä seurata ja arvioida toiminnan toteutumista. Toimijoina ryhmässä ovat kasvun- ja oppimisentuen päällikkö, varhaiskasvatusjohtaja, opiskeluhoillon erityisasiantuntija, rehtoriedustus ja lukion edustaja, nuorisopalveluiden päällikkö, sosiaali- ja terveydenhuollon edustajat Keski-Uudenmaan Hyvinvointialueelta. Lisäksi ryhmään voidaan kutsua laajennettu kokoonpano yksityisten koulutusten järjestäjien edustajista tai muista ammattilaisista.

2.4 Esiopetusyksikkökohtaisten opiskeluhoitoryhmien johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat

Jokaisessa yksikössä toimii yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä. Perusopetuksen tiloissa oleva esiopetus kuuluu koulun yhteisölliseen opiskeluhoitoryhmään. Ryhmää johtaa rehtori/virkapulaisrehtori yhteistyössä päiväkodin johtajan kanssa. Varhaiskasvatuksen tiloissa olevan esiopetuksen ryhmää johtaa päiväkodin johtaja. Yhteisölliseen opiskeluhoitoryhmään kuuluu ryhmän johtajan lisäksi opiskeluhoollon toimijoita ja yksikön opettajia tai muuta henkilöstöä. Ryhmän kokoonpanoa tarkastellaan tarpeen mukaan vuoden aikana, esiopetuksen ryhmiin voidaan kutsua esimerkiksi neuvolan tai perhetalo Joutsikin edustus.

Ryhmän tehtävänä on vastata yhteisöllisen opiskeluhoollon suunnitelman mukaisesta toiminnasta, sen kehittamisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Ryhmä vastaa tarvittavasta tiedottamisesta yhteisöllisen opiskeluhoollon asioista henkilöstölle, oppilaille ja huoltajille.

Yksikkö vastaa oppilaiden sekä koulu- tai esiopetusyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisesta, käytännön toteuttamisesta ja arvioi sen keskeisiä tuloksia.

Koulujentiloissa toimiva esiopetus kuuluu osaksi koulujen yhteisöllistä opiskeluhoitoryhmää. Varhaiskasvatussyksiköiden tiloissa tapahtuvassa esiopetuksessa opiskeluhoitoryhmä tapaa yksikkökohtaisesti tai saman päiväkodin johtajan alaisuudessa olevien yksiköiden kesken vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa. Ryhmä tapaa säännöllisesti yksikön koon mukaan, vähintään 2 kertaa lukuvuodessa.

3 Yksilökohtainen opiskeluhoolto

3.1 Oppilaan ohjaaminen opiskeluhoitopalveluihin

Esiopetuksen oppilaat ovat oikeutettuja oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisiin opiskeluhoollon palveluihin. Oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhoollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään

seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun oppilas on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä.

Esiopetusyksikön työntekijän arvioidessa oppilaan tarvitsevan opiskeluhoollon palveluita, tulee hänen olla viipymättä yhteydessä opiskeluhoollon kuraattoriin tai psykologiin. Yhteydenotosta on annettava tieto oppilaan huoltajalle tai lailliselle edustajalle, ellei oppilaan toivomukset tätä estä ikä- ja kehitystaso huomioiden. Yksilökohtainen opiskeluhoolto voi käynnistyä opiskeluhoollon kuraattorin tai psykologin tukikäynneillä tai perustettavassa yksilökohtaisessa opiskeluhooltoryhmässä.

3.2 Kuraattoripalvelut

Kuraattori on koulun/esiopetus yksikön sosiaalialan asiantuntija. Kuraattori osallistuu koulun/esiopetusyksikön yhteisöllisen opiskeluhoollon suunnitteluun, toteuttamiseen ja kehittämiseen. Kuraattori on osa koulun/esiopetusyksikön opiskeluhooltoryhmää. Yksilökohtaisessa opiskeluhoollossa kuraattoriin voi olla yhteydessä, jos on huolta koulunkäynnistä, ihmissuhteista, vapaa-aikaan liittyvistä asioista, päihteidenkäytöstä, jaksamisesta, mielialasta tai kriisitilanteissa.

Kuraattoripalvelut toteuttaa Keski-Uudenmaan Hyvinvointialue. Lisätietoja:
<https://www.keusote.fi/palveluhakemisto/opiskeluhoollon-kuraattoripalvelut/>

Kuraattorin kokonaisresurssi on laskettu Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen perhekeskuspalveluiden ohjeistuksen mukaan 670 oppilasta/ 1 htv

3.3 Psykologipalvelut

Koulupsykologin työn tavoitteena on oppilaan koulunkäynnin, oppimisen ja hyvinvoinnin edistäminen. Koulupsykologi on osa koulun/esiopetuksen opiskeluhooltoryhmää ja osallistuu yhteisöllisen opiskeluhoollon suunnitteluun, toteuttamiseen ja kehittämiseen. Yksilökohtaisessa opiskeluhoollossa voi olla psykologiin yhteydessä; kouluvalmiuksien

arviointiin liittyvissä asioissa, oppimisvaikeuksiin liittyvissä asioissa, keskittymisen haasteissa, käyttäytymiseen liittyvissä asioissa, erilaisiin mielenterveyden haasteisiin liittyen sekä kriisitilanteissa.

Psykologipalvelut toteuttaa Keski-Uudenmaan Hyvinvointialue. Lisätietoja:
<https://www.keusote.fi/palveluhakemisto/opiskeluhuollon-psykologipalvelut/>

Psykologin kokonaisresurssi on laskettu Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen perhekeskuspalveluiden ohjeistuksen mukaan 780 oppilasta/ 1 htv.

3.4 Neuvolapalvelut

Esiopetusikäisten lapsille kuuluu neuvolan terveydenhuollon palvelut. Lastenneuvolan säännöllisillä terveystarkastuksilla on tavoitteena lapsenne kasvun ja kehityksen turvaaminen sekä koko perheen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Esiopetuksen henkilöstö tekee yksittäisen oppilaan asioissa yhteistyötä neuvolan kanssa lapsen tuen saamiseksi tarpeen mukaan.

Neuvolapalvelut tuottaa Keski-Uudenmaan Hyvinvointialue. Lisätietoja:
<https://www.keusote.fi/palveluhakemisto/aitiys-ja-lastenneuvola/>

Kouluvuoden lähestyessä lapsen asiat siirretään kouluterveydenhuollon piiriin.

3.5 Yksilökohtainen moniammatillinen opiskeluhooltoryhmä

Yksittäisen oppilaan asiassa voidaan perustaa yksilökohtainen moniammatillinen opiskeluhooltoryhmä. Ryhmän kokoonpano perustuu oppilaan tai tarvittaessa huoltajan kirjalliseen suostumukseen. Asian käsittelyyn kutsutaan asian käsittelemiseksi tarvittavat henkilöt, esimerkiksi opettaja, opiskeluhuollon henkilöstö, hoitotahon edustus tai oppilaan läheisiä.

Yksilökohtaisessa moniammatillisessa opiskeluhooltoryhmässä laaditaan opiskeluhooltokertomus. Ryhmästä sovitaan vastuuhenkilö, joka kirjaa välttämättömät tiedot opiskeluhuollon järjestämiseksi opiskeluhooltokertomukseen. Opiskeluhooltokertomus kirjataan lomakkeelle, joka arkistoidaan Daisy – järjestelmään varhaiskasvatussuunnitelman

liitteeksi. Opiskeluhoitokertomuksen katseluoikeus on vain henkilöillä, joille on pyydetty oikeus tarkastella muistiota. Jos sivulliselle annetaan opiskeluhoitokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Opiskeluhoitokertomukset muodostavat opiskeluhoitokirjaston. Opetuksen järjestäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää edellä mainittua rekisteriä. Opiskeluhoitokirjastoon tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä.

Oppilaan yksilökohtaisen opiskeluhoitokertomuksen järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskeluhoitokertomusta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen opiskeluhoitokertomuksen järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle, rehtorille ja opetuksen järjestäjälle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot.

Jos oppilas siirtyy toisen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän opetukseen tai koulutukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on pyydettävä oppilaan tai tarvittaessa hänen huoltajansa suostumus siihen, että uudelle opetuksen järjestäjälle voidaan siirtää opiskeluhoitokertomuksen asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia opiskeluhoitokertomuksen jatkuvuuden kannalta. Opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toimitetaan salassapidon estämättä viipymättä toiselle opetuksen järjestäjälle tai lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen tai koulutuksen järjestäjän pyynnöstä.

3.6 Lapsen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet esiopetuksessa

Järvenpään kouluissa ja päiväkodeissa ruokaileville oppilaille valmistetaan erityisruokavalion mukaista ruokaa, mikäli siihen on selvät lääketieteelliset syyt. Erityisruokavalion tarve tulee ilmoittaa erillisellä lomakkeella. Terveystieteiden ammattilaisen todistus vaaditaan lomakkeessa merkityissä ruokavalioissa. Linkki lomakkeeseen löytyy täältä: [Ilmoitus erityisruokavaliosta](#). Varhaiskasvatuksen lasten lomakkeet palautetaan päiväkodeissa oman ryhmän kasvattajille.

Järvenpään varhaiskasvatuksessa noudatetaan Keusoten varhaiskasvatuksen lääkehoitosuunnitelmaa, joka löytyy täältä: [Varhaiskasvatuksen-laakehoitosuunnitelma-Keusote.pdf](#).

4 Yhteistyön järjestäminen lasten ja heidän perheidensä sekä esiopetuksessa työskentelevien ja muiden lasten hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Yhteistyön tavoitteina on, että esiopetus, muu varhaiskasvatus ja perusopetus muodostavat johdonmukaisen, lapsen kasvua ja oppimista tukevan jatkumon. Yhteistyöllä varmistetaan esiopetuksen laatua sekä vahvistetaan lasten ja huoltajien osallisuutta. Yhteistyön tulee olla suunnitelmallista. Yhteistyötä kehitetään ja arvioidaan yhdessä opetuksen järjestäjän johdolla. Oppimisen polun eri vaiheiden tavoitteiden ja käytäntöjen tunteminen on laadukkaan opetuksen perusta.

Esiopetuksen henkilöstö tekee yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön kanssa lasten hyvinvoinnin, kasvun ja oppimisen tukemiseksi. Yhteistyökumppaneita ovat mm. erikoissairaanhoido, perheneuvola, lastensuojelu, perhetalo Joutsikki. Lasten kasvun ja oppimisen tuen sekä esiopetuksen opiskeluhuollon käytäntöjä arvioidaan ja kehitetään monialaisessa yhteistyössä. Esiopetuksen henkilöstön yhteistyöllä lähiympäristön toimijoiden kanssa edistetään oppimisympäristöjen monipuolisuutta. Näin lasten oppimisympäristöt avautuvat ympäröivään yhteisöön ja maailmaan.

Henkilöstön keskinäinen yhteistyö esiopetuksessa on välttämätöntä opetuksen laadun ja esiopetusyhteisön hyvinvoinnin kannalta. Yhteistyö esiopetusyhteisön aikuisten kesken toimii samalla esimerkkinä lapsille. Lasten yhteistyötaitojen vahvistaminen on yksi keskeisistä esiopetuksen tavoitteista. Esiopetuksessa käytetään erilaisia yhteistyömuotoja ja pienryhmätoimintaa. Lapsia kannustetaan ja ohjataan toimimaan ryhmän jäsenenä ja kehittämään omia yhteistyötaitojaan. Lapsia kuullaan toiminnan suunnittelun, toteuttamisen ja arvioinnin yhteydessä heille sopivalla tavalla.

Järvenpäässä esiopetus toteutuu varhaiskasvatuspalveluissa ja esiopetusryhmistä vastaavat varhaiskasvatuksen esimiehet. Suurin osa esiopetuksessa olevista lapsista osallistuu esiopetuspäivinä aamuisin ja/tai iltapäivisin myös varhaiskasvatukseen, toimien samassa lapsiryhmässä ja samojen kasvattajien kanssa kuin esiopetusaikanakin. Yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa on päivittäistä.

Päiväkodeissa esiopetusryhmät toimivat yhteisössä, joissa on 1-6 -vuotiaita lapsia. Esiopetuksen lapset ovat vanhimpia. Esiopetusta voidaan antaa päiväkodissa esiopetusryhmässä tai ryhmässä, jossa on myös nuorempia lapsia. Jos ryhmässä on monen ikäisiä lapsia, tulee varmistaa, että jokaisen lapsen omat tavoitteet tulevat huomioiduiksi. Koulun tiloissa toimivissa esiopetusryhmissä lapset ovat kouluyhteisönsä nuorimpia ja heidän osaltaan myös varhaiskasvatuksen tavoitteiden tulee toteutua esiopetusajan ulkopuolella. Kouluilla toimivat esiopetusryhmät tekevät yhteistyötä oman yksikkönsä muun henkilöstön ja varhaiskasvatuksen toimijoiden kanssa.

Yksikkökohtaiset tarkennukset opiskeluhoitosuunnitelman toimeenpanossa toteutetaan jokaisessa yksikössä. Yksiköissä laajennettuun opiskeluhoitoryhmään kutsutaan oppilaiden ja huoltajien edustus. Esiopetusikäisiä lapsia osallistetaan ikätaso huomioiden arjen toiminnoissa esiopetusryhmissä. Lisäksi yksiköissä voidaan hyödyntää oppilaiden ja huoltajien osallisuutta erilaisilla kyselyillä, vanhempainilloissa ja muissa yksikön tapahtumissa.

Opiskeluhoitoryhmä vastaa perehdyttämisestä ja tiedottamisesta yhteisöllisen työn toteuttamiseksi muulle henkilöstölle. Jokainen yksikkö sopii erikseen opiskeluhoitosuunnitelman perehdyttämisestä opetus- ja muun henkilöstön kanssa sekä yhteistyötahojen ja huoltajien tiedottamisesta. Hyvinvointialueen edustus on mukana opiskeluhoiton kuntatasoisessa ohjausryhmässä.

4.1 Opiskeluhoillon moniammatillinen yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen sekä sairaalaopetuksen yhteydessä

Oppilaiden tehostetun- ja erityisen tuen suunnitteluun kootaan moniammatillinen asiantuntijaryhmä kunkin oppilaan kohdalla yksilöllisesti. Opiskeluhoillon toimijat voi olla mukana tuen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Jokaisen oppilaan kohdalla arvioidaan opiskeluhoillon tarve tuen suunnitteluun ja toteuttamiseen liittyen. Päävastuussa pedagogisen tuen suunnittelusta on ryhmän opettaja ja erityisopettaja, jotka laativat pedagogiset asiakirjat. Asiakirjat käsitellään aina moniammatillisesti, jossa opiskeluhoillon toimijat ovat mukana.

Lapsen sairastuessa tai vaikeassa elämäntilanteessa esiopetuksen järjestäminen ja lapsen tarvitsema tuki voivat vaativat erityisjärjestelyjä. Lain (1040/2014) mukaan oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena lapsen on osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Osallistuminen esiopetukseen ei ole pakollista. Huoltajat voivat myös itse järjestää lapsen opetuksen ja kasvatuksen niin, että esiopetukselle opetussuunnitelman perusteissa (OPH 2010 ja 2014) asetetut tavoitteet saavutetaan. Esiopetus ei ole osa oppivelvollisuutta eikä esiopetus vaikuta lapsen oikeuteen päästä perusopetukseen. Huoltajat ilmoittavat lapsen sairauspoissaoloista sekä sopivat muista syistä johtuvista poissaoloista esiopetusyksikön kanssa. Esiopetusyksikön henkilöstö ja opiskeluhooltohenkilöstö tekee lapsen sairastuttua tai muissa tukea vaativissa tilanteissa tarvittavien tahojen kanssa yhteistyötä lapsen tuen järjestämiseksi.

5 Suunnitelmat lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

Varhaiskasvatyüksiköiden henkilöstö huolehtii siitä, että lapsia, huoltajia ja henkilöstöä kohdellaan tasa-arvoisesti ja sensitiivisesti, ja jokainen lapsi tulee kohdatuksi arvokkaana omana

itsenään. Kasvattajat havainnoivat leikkiä, ohjaavat monipuolisesti erilaisiin leikkeihin ja ovat aktiivisesti mukana lasten leikeissä. Leikissä tuetaan lasten keskinäistä vuorovaikutusta, yhteenkuuluvuutta ja kaverisuhteiden kehittymistä. Joustava pienryhmien muodostaminen tukee ryhmäytymistä ja tutustumista. Lasten tunne- ja vuorovaikutustaitoja vahvistetaan ja kasvattajat mallintavat kunnioittavaa vuorovaikutusta verbaalisesti ja non-verbaalisesti esimerkiksi ilmein ja elein.

Huoltajien kanssa tehdään yhteistyötä ja sovitaan yhteisistä toimintatavoista lasten tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen kohtaamisen toteutumiseksi. Mahdolliset kiusaamistilanteet käsitellään ja kaikkia osapuolia kuullaan. Ristiriitatilanteissa hyödynnetään Miniverso-sovittelumateriaalia ja käytänteitä. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus- sekä kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelmien toteutumista käsitellään mm. tiimivastaavien kokouksissa toimintakauden aikana.

Järvenpään varhaiskasvatuksessa on laadittu oma kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma. Suunnitelmassa on eritelty kiusaamisen eri muotoja, kiusaamisen ehkäiseminen,

kiusaamisen tunnistaminen, kiusaamiseen puuttuminen. Jokainen yksikkö kirjaa yksikkökohtaisen suunnitelman yksikön toimintasuunnitelmaan ja sitä arvioidaan toimintasuunnitelman arvioinnin yhteydessä.

Perusopetuksen kiusaamisenvastaisen toimintamallin löydät täältä: [perusopetuksen kiusaamisen vastainen toimintamalli](#).

Järvenpään esi- ja perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa osa kriiseihin varautumista on otettu huomioon koko kaupungin kriisi- ja pelastussuunnitelmassa. Järvenpään varhaiskasvatuksessa on turvallisuussuunnitelma, jonka yhtenä osa-alueena on oma kriisisuunnitelma. Päiväkodin johtaja vastaa yhdessä turvallisuusvastaavan kanssa turvallisuuteen liittyvästä perehdyttämisestä. Turvallisuussuunnitelma päivitetään jokaisessa yksikössä toimintakauden alussa tarkastaen aiemmin laaditut pelastus- ja kriisisuunnitelmat.

